

Na procházce rudolfinským hradem

Poslechni si pozorně alchymistický příběh o Rudolfovi II. a Tadeáši Hájkovi. Vyprav se do města, kam Tadeáš zanesl Rudolfa II.

Najdi v tomto městě císařské zahrady. V nich je letohrádek se střechou ve tvaru lodního kýlu, v němž se skrývá Rudolfova astronomická pozorovatelna. To je ale jen jedna malá ukázka obrovského vlivu Rudolfa II. na podobu města. Poté, co si císař zvolil tohle město za své sídelní, začali se sem sjíždět obchodníci, umělci i alchymisté z celé Evropy.

1. V zahradách

Stojíš před letohrádkem královny Anny. Pro svou ženu ho nechal postavit Rudolfův dědeček Ferdinand I. Spolu s budovou vznikla taky velká bronzová fontána, kterou už určitě taky vidíš. Říká se jí zpívající. Proč? To pochopíš, když přiložíš ucho k její spodní straně. A nelekni se u toho: kašna totiž stojí na pořádně zvláštních a trochu děsivých tvorech.

Kolik je podivných tvorů pod zpívající fontánou?

- a) 4   b) 3   c) 6

2. Mičovna

Od letohrádku pokračuj zahradou dále k mičovně. Je to vlastně taková historická tělocvična. Na první pohled si ale určitě všimneš, že tato renesanční stavba je oproti současným sportovním halám mnohem více zdobená. Prohlédni si všechny alegorické postavy, které zobrazují různé živly, ctnosti a svobodná umění. Nad každým obloukem mezi sloupy jsou dvě vyobrazení.

Co je zobrazeno nad obloukem mičovny, kde se nachází i vyobrazení geometrie?

- s) vzduch   t) moudrost   u) hudba

3. Chrám

Teď už pokračuj přímo do Hradu, konkrétně k hlavnímu průčelí zdejšího největšího chrámu. Je to místo, kde je Rudolf II. pohřbený. Odpověď na poslední otázku se skrývá přímo na středových dveřích chrámu. Je zde zobrazena stavba katedrály.

Jaká dvě zvířata najdeš v horní části hlavních dveří chrámu?

- b) lev a medvěd   c) dva koně   d) lev a orel

ZAJÍMAVOSTI:

Proměna města začala už za Rudolfových předchůdců. V době Rudolfa II. se ale na Malé Straně, ve Starém i Novém městě stavělo nevidaně hodně. Pro uskladnění svých uměleckých sbírek nechal císař postavit dva obrovské sály: jeden se jmenuje Španělský a druhému se říká Rudolfova galerie. Mezi obyvateli města Rudolfovy doby totiž nechyběli nejen astronomové a alchymisté, pobývali tu také významní malíři Hans von Aachen, Arcimboldo nebo Bartolomeus Spranger.

Fasáda míčovny je zdobená takzvanými sgrafity, která jsou typická pro renesanční architekturu. Sgrafita se tvoří tak, že se vzor vyškrábe do mokré vrstvy omítky. Mohou zobrazovat buď postavy nebo mají různé geometrické tvary. Nejčastěji obdélníky připomínající dopisní obálky. Proto se jim říká psaničková.

Stavba chrámu začala už ve 14. století, dokončena byla ale až v roce 1929. Mezitím už katedrála sloužila jako centrální chrám celé země. Kromě bohoslužeb se tu odehrávaly i korunovace českých králů a královen. A také jejich pohřby, jako v roce 1612, kdy zde byly uloženy ostatky Rudolfa II.

TIPY, KAM SE MŮŽEŠ JEŠTĚ PODÍVAT

*Ze zahrady u letohrádku je to jen kousek do Jeleního příkopu, což je vlastně rokle, kterou teče potok Brusnice. K názvu Jelení přišel právě v době vlády Rudolfa II., který tu choval jeleny a další zvěř pro své hony.

*Procházku si můžeš prodloužit ještě na Nový svět, kde si mezi malými domečky nebudeš připadat jako ve městě. Možná dokonce budeš mít pocit, že tě nějaký stroj času přesunul do minulosti.

V laboratořích Rudolfových alchymistů

1. Po Rudolfovi II. toho u nás zbylo hodně.

Města pražská, která si vybral za své sídlo, se v té době měnila ve významné renesanční centrum. Rudolf také nechal značně rozšířit svůj hrad. Postavit dal i jednu technicky zajímavou stavbu, které se dodnes říká Rudolfova štola.

Odkud a kam vedla Rudolfova štola?

- a) od Vltavy do Stromovky   b) z Mělníku do Prahy   c) z Prahy do Třeboně

2. Udělej šipky, které ostatní pořádně zmatou!

Namaluj na list papíru šipku mířící doprava. Papír opři o stěnu a před něj ve vzdálenosti asi 10–30 centimetrů umísti obyčejnou hladkou sklenici z čirého skla. Nalij do ní vodu.

Co se stane se šipkou mířící doprava, když se na ni podíváš přes sklenici vody?

- s) šipka se otočí směrem dolů   t) šipka se otočí směrem nahoru
u) šipka se otočí směrem doleva

3. Poslechni si pozorně příběh o Rudolfovi II. a Tadeáši Hájkovi z podcastu Alchymisti.

Co vařil Michael Sendivoj ve své laboratoři?

- b) alkahest – univerzální rozpouštědlo   c) modrou skalici   d) ledek

ZAJÍMAVOSTI:

Rudolf II. jako stavitel se kromě stavby paláců a hradních sálů zasloužil taky o některé zahrady a parky, které známe dodnes. V Královské oboře nazývané též Stromovka nechal vystavět Císařský mlýn s umělou jeskyní, lázněmi i brusírnou drahokamů. Nechal vybudovat i několik rybníků, třeba právě ve Stromovce nebo v Královské zahradě.

Lom světla nastává na rozhraní dvou prostředí, třeba vody a vzduchu, proniká-li světlo z jednoho prostředí do prostředí druhého. Tento jev jako první popsal řecký myslitel Ptolemaios.

Michael Sendivoj byl polský chemik, alchymista, lékař a v pozdějším věku i diplomat, který údajně získal zázračnou tinkturu k výrobě zlata. Několik let působil na dvoře císaře Rudolfa II. Zde sepsal i jedno ze svých alchymistických děl o hledání kamene mudrců. Objevil, že vzduch není jednotná látka a obsahuje životodárnou substanci – o 170 let později nazvanou kyslík. Jeho práce později studoval i významný fyzik a matematik Isaac Newton.

